ROGALAND BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

- organisasjonen for alle bønder

FRAMTIDA

– gras eller kraftfôr?

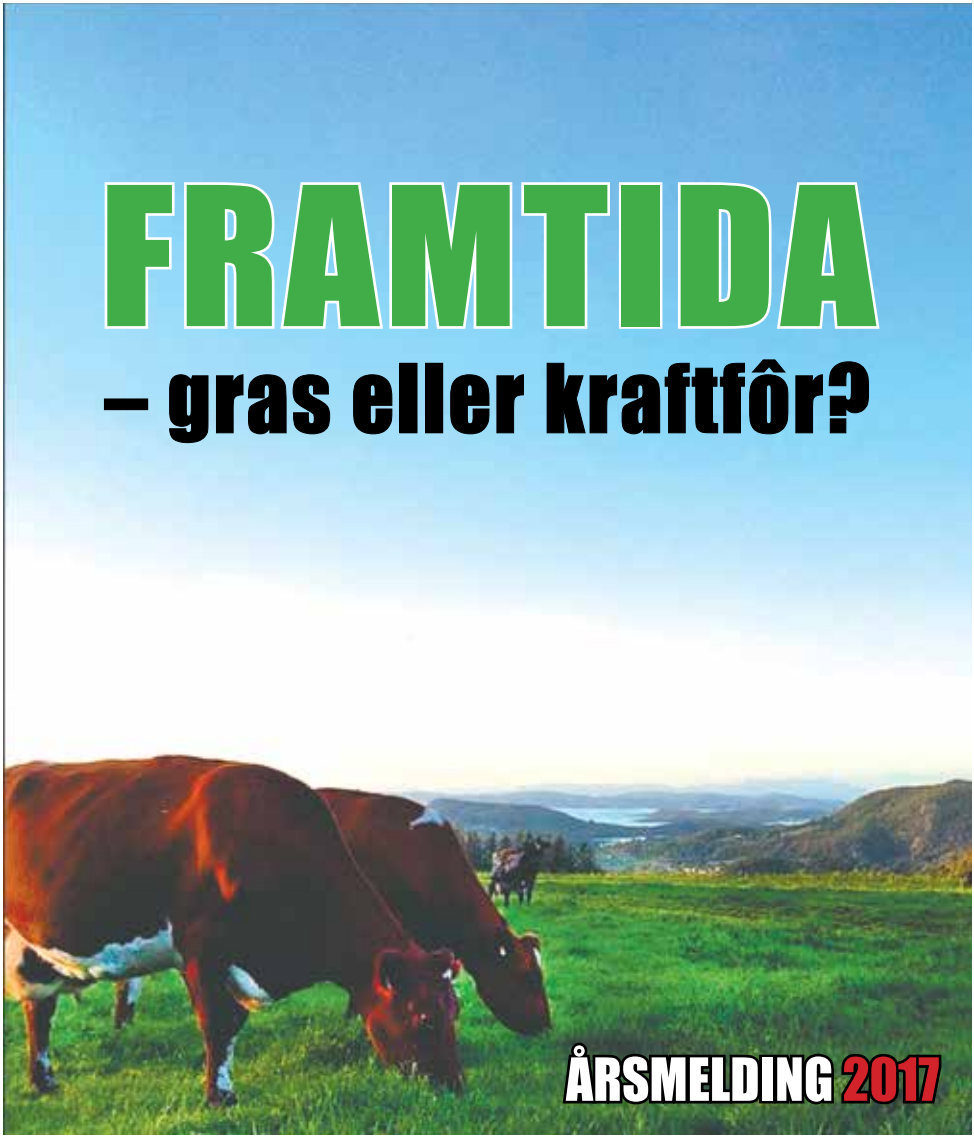

ÅRSMELDING 2017

ALT INNEN
LANDBRUKSTRANSPORT

KONTAKT:
Tlf. 928 93 521
kai@rundevoldtransport.no
www.rundevoldtransport.no

Program 2018

for årsmøtet i Rogaland Bonde- og Småbrukarlag Victoria Hotell, Stavanger

Laurdag 3. mars

10.30 – 12.00 Ankomst, lunsj, innsjekking og registrering.

12.00 – 15.30 Ope landbrukspolitisk møte. Tema: *Ny landbrukspolitikk! Kva er målet for norsk landbrukspolitikk?*
Professor Dag Jørund Lønning, rektor ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling i Rogaland.
Stortingsrepresentant og nestleiar i næringskomiteen Torgeir Knag Fylkesnes SV.
Frå Krf Stortingsrepresentant Olaug Bollestad/Hans Fredrik Grøvan.
John Petter Løvstad, ass. generalsekretær i Norsk Bonde- og småbrukarlag.

15.30 – 16.00 Kaffipause med litt å bite i.

16.00 – 18.00 Årsmøtestart. Opprop.
Godkjenning av innkalling og saksliste.
Val av møteleiarar, sekretærar og redaksjonsnemnd.
Val av to til å skrive under protokollen.
Innkomne forslag.
Årsmøtetale ved fylkesleiar Nils S. Melbøe.
Årsmelding, rekneskap, budsjett og arbeidsplan.
Val ved Arnold Helland, leiar av Valkomiteen.

19.30 Middag og sosialt samvær. Lotteri.

Søndag 4. mars

08.00 – 09.00 Frukost.

09.00 – 13.00 *Gjensidigeavtalen* ved representant frå Gjensidige, Torbjørn Norland.
Foran jordbruksforhandlingane ved John Petter Løvstad, NBS.
Skal EU styre elkrafta vår? ved Leiv Olsen leiar i Nei til EU.
Korleis løyse utfordringane i sauehaldet ved Magnus Tjåland.
Framtid i bærdyrking ved Elin Hafsøe, Safteriet Stavanger.
Ca. 30 min. til kvar programpost, samt korte pausar.

13.00 –13.30 Avslutning av årsmøte, behandling av uttalelsar mv.

13.30 Lunsj/heimreise.

Det må takast forbehold om tidsplan og eventuelle innleiarar.

Layout og produksjon: Hilja Birgitte Holden. **Trykk:** Lura Trykkeri.

Regionkontakter

DALANE
Tormod Omdal
Tlf. 996 31 652
(Egersund, Bjerkreim, Lund, Sokndal)

ØYANE
Torbjørn Norland
Tlf. 970 35 255
(Forsand, Strand, Finnøy, Ombo)

RYFYLKE
Stig Arild Helgesen
Tlf. 481 56 697

JÆREN
Nils Melbøe, tlf. 916 68 440
(Randaberg, Jæren, Sandnes/ Gjesdal)

HAUGALANDET
Geir Aksdal
Tlf. 909 54 910

T. Holand Maskin AS

T. HOLAND MASKIN A.S

Graving
Transport
Sprengning
Salg av singel og grus

Ytre Torvhusv. 8 – 4370 Egersund
Telefon 51 46 57 00 – Fax: 51 46 57 01
Kristen: 951 51 511
Terje: 951 25 000
David: 951 51 510
E-post: th@thmaskin.no
Hjemmeside: www.thmaskin.no

Lokallagsleiarar 2017

HJELMELAND
Egil Ulvestad
Tutlandsvegen 142
4130 Hjelmeland
Epost: eulves@online.no
Tlf. 476 05 255

JÆREN
Ingolf Skårland
Sikvalandsvegen 314
4342 Undheim
Epost: iskaarl@online.no
Tlf. 975 03 104

SULDAL
Ole Johan Østebø
Vormestrandvegen 644
4235 Hebnes
Epost: ole.johan.ostebo@gmail.com
Tlf. 906 29 646

EGERSUND
Svein Narve Veshovda
Veshovdaveien 139
4372 Egersund
Epost: svein.narve.veshovda@dabb.no
Tlf. 913 12 164

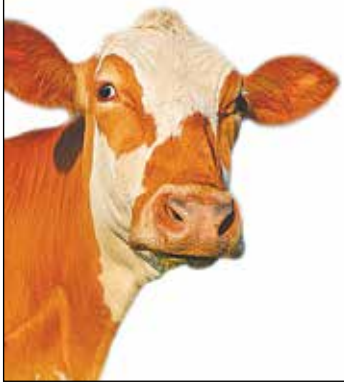

FINNØY
Harald Wiig Bjørn-Nilsen
4168 Bryne
Epost: harald@skansen-urtehage.no
Tlf. 475 10 762

BJÆRKREIM
Arnold Helland
Helland
4387 Bjerkreim
Epost: arhellan@online.no
Tlf. 414 37 743

INDRE RYFYLKE
Svein Ramsnes
Hovland
4208 Saudasjøen
Epost: svein.ram@hotmail.com
Tlf. 473 97 796

VINDAFJORD
Sovende lag

NEDSTRAND
Jakob Helle
Helle Nedre
5560 Nedstrand
Tlf. 992 38 136

SANDNES
Morten Oseland
Noredalen 63
4308 Sandnes
Epost: mortenoseland@hotmail.com
Tlf. 933 36 271

RANDABERG
Arnfinn Askvik
Vistvikvein 10
4070 Randaberg
Tlf. 402 20 942

OMBO
Arnfinn Olsen
Helgaland
4187 OMBO
Epost: arnfols2@online.no
Tlf. 950 82 850

STRAND OG FORSAND
Trond Norland
Norlandsvegen 60
4120 Tau
Epost: tonorlan@hotmail.com
Tlf. 906 92 674

TYSVÆR OG BOKN
Stig Arild Helgesen
Nesvegen 106
5567 Skjoldastraumen
Epost: sahelgesen@gmail.com
Tlf. 481 56 697

KARMØY
Jarle Haaland
Visnesvegen 15
4262 Avaldsnes
Epost: jhaaland@haugnett.no
Tlf. 417 66 407

Nyhet: Gjødselmiksing med ekstrem effekt!

Propell ombygget til sving som dekker 90% til begge sider. Kommer til der andre må gi tapt!

Har overtatt Herresvela Maskin sin gjødselmixer og kjøringen

OSLAND MASKIN

Har også følgende utstyr:
- Hevdekjøring med 10.000 liter vakumvogn med kanon
- Pløying 4-skjærs vendeplog
- Steinhenterrake og henter i ett arbeidsbredde 5,2 meter
- Steinrive arbeidsbredde 4 meter
- Slåmaskin 3 meter
- Samlerive 9 meter
- Balletransport
- Massekjøring
- Graving/grøfting

Tlf 920 29 479

oslandmaskin@gmail.com

tks EasyFeed

- Touch display i farger
- 12 starttider pr. gruppe
- 20 grupper med individuell fôrmengde
- Automatisk fôring av grovfôr / kraftfôr
- 7 fyllekilder, for ulike typer fôrslag og kraftfôr
- Kan hente fôr fra rundballemagasin, FeedMixer eller FeedHopper Junior
- Kan ha sideutmater og børster
- Trådløst håndholdt display
- Enkel og oversiktelig meny
- NORSKPRODUSERT

"TKS EasyFeed er en helt ny automatisk utforingsløsning for både storfe og småfe. Den er tilpasset og forenklet slik at den vil kunne passe for de fleste vanlige besetningstyper og størrelser i Norge. Det er en av de aller rimeligste metodene for å autmatisere föringslinjen. Robust og velprøvd teknologi. Tilpasses i eksisterende fjøs, ved ombyggninger og i nybygg. Velges av både sauebønder og storfebønder."

Et meget gunstig alternativ for å kutte ut kjøretid og driftskostnader med en kompaktlaster.

tks FeedBelt

- Robust og solid
- Kjøres på 1-fas
- Manuelt eller helautomatisk
- Takler langt gras
- Opp til 6m opphengsavstand
- For storfe og sau/småfe
- Tilpasses de fleste forhold
- Mulighet for flere fyllekilder
- NORSKPRODUSERT
- Markedets mest komplette løsning

Stolt leverandør til Norges viktigste yrkesgruppe !

«TKS FeedBelt er en unik videreføring av det velkjente og solide bandforingskonseptet, men med mulighet for automatisering og betjening av de fleste typer besetninger, med både grovfor og kraftfortildeling»

tks AGRI

www.tks-as.no
Ta kontakt med din forhandler idag

Styret i RBS 2017

LEIAR
Nils Melbøe
Kyllesveien 59
4308 Sandnes
Epost: *ns-planter@online.no*
Tlf: 916 68 440

NESTLEIAR
Torbjørn Norland
Norlandsvegen 29
4120 Tau
Epost: *tonorlan@online.no*
Tlf: 970 35 225

STYREMEDLEMMER
Ingvild Sønstabø
Nesvegen 106, 5567 Skjoldastraumen
Epost: *isoensta@online.no*
Tlf: 920 46 740

Sven Magne Skadsem
Killinglandvien 96, 4312 Sandnes
Epost: *svenmagne@live.no*
Tlf: 911 35 558

Geir Aksdal
Vågavegen 74, 5561 Bokn
Epost: *geiaks@online.no*
Tlf: 909 54 910

Sophie Eckhoff Gjermestad
Gjermestadveien 60, 4375 Hellvik
Epost: *post@gjermestad.no*
Tlf: 480 27 448

Kjell Helland
Amdalsveien 48, 4120 Tau
Epost: *kjhel3@online.no*
Tlf: 922 00 853

1. VARA
Tormod Omdahl
Åsen 101
4387 Bjerkreim
Epost: *torm-omd@online.no*
Tlf: 996 31 652

2. VARA
Stig Arild Helgesen
Nesvegen 106
5567 Skjoldastraumen
Epost: *sahelgesen@gmail.com*
Tlf: 418 56 697

3.VARA
Lena Sofie Time Lundberg
Bratthetland 83
4139 Fister
Epost: *lena.sofie.time.lundberg@hjelmeland.kommune.no*
Tlf: 928 26 522

FYLKESSEKRETÆRER 2017
Til mars 2017:
Lise Brunborg
Tlf: 920 48 114

Fra mars. 2017 til desember 2017:
Kjell Helland
Tlf: 922 00 853

Ny fra 01.01.2018:
Vivian Huglen
Nesvegen 91
5567 Skjoldastraumen
Epost: *vivian.huglen@gmail.com*
Tlf: 932 30 101

Nils S. Melbøe

Leiaren har ordet

Kjære medlem!

Den viktigaste saka for tida, slik eg ser det, er den overraskande meldinga frå den nye regjeringsplattforma, der pelsdyrnæringa skal fasast ut innan 2025.

Det verkar uforståeleg at dette skjer, når ein for eit år sida vedtok ein heilt ny strategi for pelsdyroppdrett i Stortinget. Denne var basert på eit fleirtal bestående av Krf, Høgre, Framstegspartiet og Senterpartiet. Alle desse partia har programfesta fortsett pelsdyroppdrett i Norge. Og dei har framleis fleirtal i Stortinget. Det er oppsiktsvekkande at den husdyrnæringa i Norge som har færrast merknader på dyrevelferd, skal ofrast for å få semje med Venstre.

Spørsmåla vi som bønder stiller oss er følgjande: Kva vert det neste? Høner eller gris? Ja, kva med ku og sau?

Vi må berre erkjenne at husdyrhatarane i ymse «dyrevernorganisasjonar» har fått ein altfor stor styring av forvaltninga og i det politiske ordskifte. Det byrja med forbod mot kvalfangst og deretter selfangst. Å ta omsyn til balanse mellom ulike bestandar og fortsett kunne hauste overskot av naturen, er ikkje god latin der i garden. Salat, dyrka i fullstendig menneskeskapte omgivnader er liksom framtida. Det vert og oppfordra til boikott av beitebasert kjøtproduksjon, fordi rovdyra skal styre bruken av utmarka vår.

Skal familiejordbruket ha ei framtid i Norge, må vi ha inntektsmuligheiter som andre grupper i samfunnet. Norsk mat må være produsert med utgangspunkt i norske ressursar. Landbruksareala, både inn- og utmark, må nyttast og vernast i heile Rogaland. Dette må vi være villig til å bruke budsjettmidlar på og vi må vri støtta over til areal og produksjonsmåte. Dersom meir av matproduksjonen skal baserast på importert kraftfôr frå Brasil, kan vi gløyme store deler av Rogaland som matprodusent. Norsk sjølvbergingsgrad er allereie rekordlav.

Det er difor svært skuffande av vår statsminister, Erna Solberg, når ho held fram med det same mantraet som både Dale og Listhaug også forfektar, nemleg at landbruket har betre inntektsutvikling enn andre grupper i samfunnet generelt. Det er ikkje anna enn fordekte og usanne påstandar. Realitetane vil syne noko anna, når tala kjem i ettertid for året 2017.

I fjor hadde vi på heile Vestlandet rekordnedbør med særs utfordrande hausteforhold. Mange fekk ikkje hausta andreslåtten i det heile, og svært mange fekk dårleg kvalitet på dei fekk hausta inn. Vidare vart det totalt kollaps i prisane på sauekjøt. Difor er det skuffande og tildels frekt når landets statsminister kjem med slikt tull.

Vil nytte høve til å takke alle medlemmer og tillitsvalte for innsatsen i 2016. Det har vore mange gode og inspirerande markeringar gjennom året. Vi fekk og netto medlemsauke i fjor!

Håper at du som medlem og vil vere med vidare. Ta kontakt med fylkeslaget dersom du treng hjelp, eller har innspel til aktivitetar. Det skal ikkje stå på oss!

– for livskraftige dyr med god tilvekst.

Truleg det beste

Sortimentet til sau

Fiskå Mølle sitt fôrsortiment gir full dekning av protein, energi, vitamin og mineral.

TOPLAC SAU

- Høg konsentrasjon av AAT, PBV og energi.
- Høg tilvekst på lamma.
- Tilsett ekstra E-vitamin for meir livskraftige lam.

SAUEFÔR

- Høgt proteininnhald for god lammetilvekst
- Tilpassa fiberinnhald for god vomfunksjon.
- Optimalt val dersom innefôring etter lamming overstig 3 veker.

SAUEFÔR DREKTIG

- Vitamin- og mineralrikt
- Organisk selen og masse vitamin E.
- 3-5 hekto dekker behovet ved middels surfôr.

SAU/LAM APPETITT

- Fiber- og proteinrikt.
- "All-round" kraftfôr til alle sesongar.
- Fungerer svært godt i kraftfôrautomatar.

	August-paring	Etter paring til ca 1 mnd før lamming	1 mnd før lamming til beiteslepp	I beiteperioden
Kraftfôr til sau og livlam	Sau/Lam Appetitt	Sauefôr Drektig	TopLac Sau, eller Sauefôr	-
Kraftfôr til kopplam og slaktelam	Sau/Lam Appetitt	Sau/Lam Appetitt	Sau/Lam Appetitt	Sau/Lam Appetitt
Tilskuddsfôr til sau og livlam	TOPLICK Sau Saltslikkestein	Prem. Drektig Sau TOPLICK Sau Saltslikkestein	TOPLICK Sau Saltslikkestein	TOPLICK Sau Saltslikkestein

FISKÅ MØLLE AS
Tlf. 51 74 33 00

FISKÅ MØLLE ETNE AS
Tlf. 53 77 13 77

FISKÅ MØLLE TRØNDELAG
Tlf. 73 85 90 60

FISKÅ MØLLE FLISA
Tlf. 62 95 54 44

Fiskå Mølle

Godt salg!
Vi trenger enda flere bønder!

- Svært konkurransedyktige priser og vilkår
- God oppfølging fra dyktige produsentrådgivere
- God støtte til nye brukere
- Tilbud om faglige og sosiale arrangementer

Besøk oss på www.fatland.no og sjekk våre bonuser, priser og vilkår. Eller ring Fatland Jæren, tlf. 97 97 21 20

Fatland

Ingen mat utan jord!

Matjorda er grunnlaget for all matproduksjon. Rogaland er eitt av dei fylka i Noreg som byggjer ned mest jordbruksmark. Blant anna skal den nye E39 etter planen byggjast i sentrale jordbruksområde. Det ynskjer me i Rogaland Bonde- og Småbrukarlag å gjera noko med!

Målet vårt er å få denne veksten bort frå viktige jordbruksområde. Difor deltek me aktivt i arbeidet for å omregulera på fleire plan – blant anna mot Fylkesmannen, Fylkeskommunen og andre aktørar som har høve til å påverka utviklinga.

Hamnar matjorda under asfalt og betong, vil ho aldri meir kunne produsere mat. Å bevare matjorda er eit felles ansvar. Det har teke over 10 000 år å danne eit matjordlag på ca. 25 cm i dei områda i Noreg som kan dyrkast.

I Noreg har me svært lite areal som er eigna til matproduksjon. 3% av landarealet vårt er dyrka mark. Av klimatiske, topografiske og andre naturgjevne årsaker er det berre 1/3 av det dyrka arealet som kan nyttast til matkorn.

Det er nok av andre areal å byggja på i Noreg. Dessutan er det framleis eit stort potensial for fortetting og meir effektiv utnytting av areala i alle byar og tettstadar. God byutvikling er óg godt jordvern!

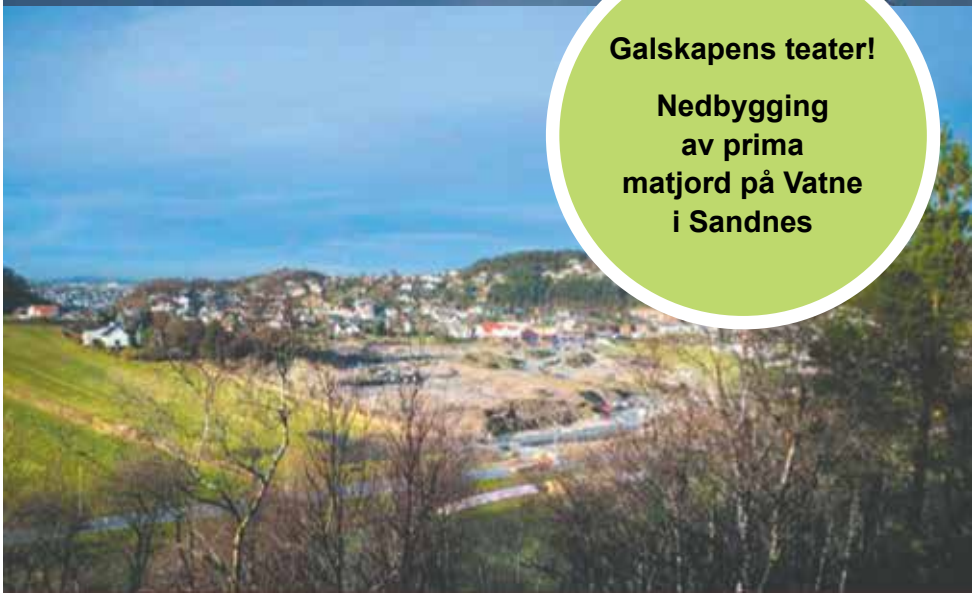

Me tek vare på bøndene sine interesser!

Kom innom for ein drøs. Leverar over heile fylket!

Bøndenes Innkjøpslag SA

- Medbestemmelse gir lågere prisar

Åpningstider: Mandag-fredag 8-18, lørdag 9-15. Hovevn. 34, Sandnes. Tlf. 51 66 08 81 / 480 31 605

DALANE INNKJØPSLAG SA

BONDEN I FOKUS

ALT AV DRIFTSMIDLER TIL LANDBRUKET

GODE BONUSORDNINGER

SERVICE OG KOMPETANSE

KOM INNOM FOR EN DRØS OG KAFFI

SIRDALSVEIEN 38, 4376 HELLELAND
tlf: 51497197 mail: dalane-i@online.no

Telefon sentralbord: **22 00 59 10**
E-post: **post@smabrukarlaget.no**

Kontonummer: 8101.05.36928

NBS

www.smabrukarlaget.no

Layout og design:
Hilja Birgitte Holden
hiljabirgitte@live.no

Aase Landbruk feirer 40 års jubileum som importør av Maschio

Dette feirer vi med et stort utvalg i lagerførte Maschio modeller og gir **20%** på veil. priser. Vær forberedt til våronna med vår velkjente Maschio Delfino Super.
Dette er en sterk fres med god avstand mellom øvre og nedre lager på knivinnfestningen. Dette gir god styrke. Giroverføring i oljebad. Fresen kommer komplett med tannpakkervalse og PTO aksling med lamellplateklutsj.
Vi kan også anbefale kombinasjonen med såkasse.
Den har bra volum og egner seg både til frø- og såkorn. Enkel innstilling av såmengde, nøyaktig. Gode spiresultat da frøene legges i riktig sådybde nær pakkerullen.
Leveres i 250 og 300 cm modell. Mva tilkommer.

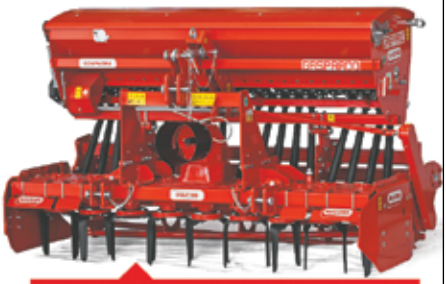

Vi har ellers et rikt utvalg i alle vårens redskaper.

Kjente agenturer – gode priser og servicen du forventer! Ta kontakt!

Aase Landbruk as
Postboks 3022, 4392 Sandnes
Tlf. 51 60 14 00 www.aase-landbruk.as

Kun fres med pakkerull
veil. fra 92.200,-
Kampanje fra 73.750,-
Kombinasjonen med såmaskin
veil. fra 146.000,-
Kampanje fra 116.800,-

Alt innen plastrør og deler

MORTEN AARSLAND & CO
RØRHANDEL 4362 Vigrestad

Mob 901 55 375 – e-post: andreas@drens.no - www.drens.no

- Kjent for låge priser og hurtig levering -

SPAR TID

MED NYTT GJERDESYSTEM

- Tåler store påkjenninger
- Lett å vedlikeholde
- Kan ha lengre strekk mellom pålene

"Gjerdesystemet som sparer deg for mye"
- Av bønder til bønder

Et norsk produkt fra:
VESHOVDA GJERDESYSTEM

www.gjerdesystem.no
post@gjerdesystem.no
tlf 414 44 878

SALG tlf 909 35 708

Referat fra årsmøtet 2017

Leiar Nils Melbøe ønsket velkommen. Minnestund for tre aktive medlemmer som har dramatisk gått bort det siste året;
Torger Surdal, Norleif Omdal og Jostein Mjølhus. Vi lyser fred over deres minne!
Opprop: I alt 26 oppmøtte utsendinger. Innledere ønskes velkommen: Dag Jørund Rønning, Olaug Bollestad Krf, stortingskandidat for SV og LO sekretær Solfrid Lerbrekk, Askild Eggebø TINE og Elin Bergerud styremedlem NBS. Innkalling og saksliste godkjent. Møteledere: Ove Helge Ommedal og Vivian Huglen. Sekretærer: Lise Brunborg. Signere protokoll: Jan Sigve Schelbred, Kjell Helland. Redaksjonskomite: Stig Helgesen, Trond Norland, Eldar Melbøe Kyllesø. Leders tale ved Nils Melbøe.

Landbrukspolitisk møte
Tema: *Familiejordbruk eller industri? Utvikling i norsk og internasjonalt landbruk.*
Hva er målet for norsk landbrukspolitikk?
Dag Jørun Rønning, professor og rektor ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling i Rogaland. Gjekk grundigare ned i kva landbruk er og kan være, med ny tenkjande grep i landbruket. 3% av landarealet vårt er dyrkbart. Norge er det landet med minst dyrkbar jord i Europa.
Bonde = den buande på gammalnorsk. Det er på disse 3% folk bor og grunnlaget for norsk landbruk er og at folk blir buande på disse 3% av landbruksjorda.
Landbruket må korrigerast for marknads-svikt. Maten blir produsert langt frå der marknaden er, og derfor må vi i Norge korrigere for dette.
Vi må legge til rette for at folk vil bu og trives på dette arealet og ein god distriktspolitikk er alfa omega for å oppretthalde dette .
Kva er det som motiverer mennesket? Det er når me står midt i verden og brenner for noe og der bonden er eksperten. Me må kjempa med nebb og klør for den "buande". Kva vil skje om en opnar for at eit AS skal kunne eige jord?
Ja, det er sant at gjelda stig i norsk jordbruk, men gardane går ikkje konkurs fordi vi har "buande" jordbrukarar.
Bygdenæring eller industrilandbruk er det viktigaste spørsmålet per i dag. Industrilandbruk vil sette maskinen i sentrum og ikkje den "buande".
EUs landbrukspolitikk er delt i to: Industri og bygdeutvikling med rural regenerasjon. Bygdeutvikling får meir og meir ressursar i EU for å gjenskapa det som industrialiseringa har øydelagt.
Det er mangfaldet vi kan konkurrere med i Norge ikkje industrilandbruket.
Skal vi gjøre alle dei feila vi har observert at EU allereie har gjort? Skilje mellom forbrukar og produsent eller skal alle være aktive samfunnsdeltakare med ansvar?
Landbrukssektoren er avhengig av å famne breitt og få med oss heile samfunnet for å skape eit godt

landbruk og ein god distriktspolitikk. "Kva om gjer kulturelle konstruksjonar om til naturlover". Vi må tørre å gjøre om den kulturelle utviklinga , bryte ut og utøve motmakt mot utviklinga i norsk landbrukspolitikk.
Vi har på verdsplan mista 40% av matjorda på 40 år. Matjorda tåler ikkje den industrielle måten å dyrke jord på. Produktiviteten i det industrielle landbruket faller: 30% for ris og kveite. 70 % av maten i verden blir produsert av små- og mellomstore jordbrukarar.
Me må kjempa med nebb og klør for den "buande".

Olaug Bollestad, Stortingsrepresentant og 2. nestleder for KRF
60% av melkebrukene er lagt ned siden 2000. Hvis vi skal ha et levende landbruk i Norge kan vi ikke bygge landbruket på melkebruk på 50-60 kyr.
Krf vil ikke at investeringsmidlene bare blir knyttet opp mot disse brukene.
Krf vil kjempe for en økt matproduksjon og ønsker en differensiering av landbrukstilskuddene for å ikke miste de små og mellomstore brukene. Dette er vårt etiske forvalteransvar. Vi har også et ansvar utover våre landegrenser. Krf ønsker en langsiktig landbrukspolitikk som er partiuavhengig slik at vi holder den samme utviklingen og forvaltningen av norsk landbruk uavhengig av hvem som sitter i regjering.

Solfrid Lerbrekk, Stortingskandidat for SV og LO sekretær
Født og oppvokst på Varhaug og har jobbet som avløyser siden hun var 13. Opptatt av landbrukspolitikk distriktspolitikk og er opptatt av å ta fra de som har mest og gi til de som har minst. Motsatt av dagens regjerning…
SVs landbrukspolitikk:
- Økt norsk matproduksjon med lik befolkningsveksten
- Matproduksjon med basis i norske ressurser
- Produksjon over hele landet
- Styrke inntektene i landbruket – kronemessig lik og tetting av gap
- Miljø: fortsette med mål for økologisk produksjon
- Dyrevelferd
- Trygg mat

SV vil motarbeide sentralisering i landbruket og mener det viktigste er å gi mer tilskudd til små og mellomstore bruk. Hvem er det som tjener på norsk landbruk? Det er matvarekjedene. Rapport om Maktkonsentrasjonen til matbransjen har regjeringen lagt i skuffen. De ser ikke at det er problematisk at makta er fordelt på så få hender.
SV vil redusere inntektsforskjellene, innføre driftsvansketilskudd, Nasjonal strategi for å økt selvforsyning, flere tiltak for kvinnelige bønder, økte miljøtiltak i landbruket.

Askild Eggebø, TINE
Tilskuddsordninger:
Tine synes problemet er at endring=avvikling. Alle tilskuddsendringer som vi har i dag mener TINE at skal bestå. Særlig på Vestlandet er grasproduksjon produsert på kulturbeite viktig. Skal vi få bedre utvikling av utmarksbeite må vi også ta vare på innmarka. Som næring må vi prioritere små og mellomstore bruk. Vi må satse på bruk som bruker ressursene der ressursene er.
Investeringsmidler må også brukes på små bruk. TINE kommer til å være mest opptatt av investeringsmidlene til jordbruksforhandlingene.
Vi importerer mer melkeprodukter enn vi eksporterer per i dag. Forbruket av melkeprodukter stiger med 1-2 % i året. Forbruksøkningen kommer fra import.

Elin Bergerud, styremedlem i landsstyret til Norsk Bonde og Småbrukarlag
Viktig å fremheve forskjellen mellom Bondelaget og Småbrukarlaget, men viktig å samarbeide. Bondelaget er for defensive, vi må huske på at politikk er politikk og tyngde er tyngde. I Småbrukarlaget må vi være flinkere til å forklare hvorfor vi står

for landbrukspolitikken vår. Det er små bruk som sørger for god arealutnyttelse og smittevern. Det er systemet vi må endre og ikke det enkelte bruk. Lokal foredling forsvarer landbruk i hele landet. Vi må ikke bare ha fokus på jordbruk i hele landet men også foredling i hele landet. Ett eksempel er melk, som består av 80% vann fraktes lange distanser.

Debatt

Stig Helgesen: Grue har sagt at me har verdens beste system i norsk landbruk. Bondelaget sier at systemet er helt greit, men vi får for lite penger inn. Hvis me får mer penger innenfor de samme rammene ? Da får vi en enorm overproduksjon på alle felt. Me må ha en ny landbrukspolitikk. Dette kom fra de unge på landsmøtet. Hvis du er med i Bondelaget er det ingen som spør om hvorfor. Men er du medlem i NBS setter folk spørsmålstegn, du må ha guts for å stå for en vilje til endring.

Svein Narve Veshovda: SV må bli tydelige på rovdyrpolitikken. Ellers konstaterte han at SV deler NBS sin landbrukspolitikk. Innovasjon Norge må slutte å bare støtte de store brukene.

Knut Vadla: Skolehage, viktig for rekruttering til landbruket. Kan NBS gjøre noe for å få skolehage inn i grunnskolen?

Arnold Helland: Vil skryte av Lønning, det er gull verdt det arbeidet du gjør. Me må prøve å samarbeide med

Dag Jørun Lønning.

Ny landbrukspolitikk er nøkkelen. Vi må tenke helt nytt.

reiselivet, kulturlandskapet som jordbruket holder i hevd er alfa omega for reiselivet. SV: Beitebruk, hvis vi ikke får vekk rovdyrene har vi ikke grunnlag for beite.

Torbjørn Norland: Bra, Lønning! RBS har vært to ganger i Sveits. Der ble det avgjort med folkeavstemning å ha et mer naturbasert jordbruk. Det lokale bondelaget i Sveits ville egentlig ha et mer industrialisert landbruk. Men folket og småbrukere klarte å få flertall. I Norge går utviklingen i stikk motsatt retning enn det vi ønsker.

Hvordan kommer vi oss videre og inn på riktig spor, Dag Jørun Lønning?

Nils Melbøe: Lønning: Korrigerte Lønning med at det ikke bare er flerårig korn gir enorm karbonbinding, men også flerårig eng. SV: Må velge mellom sperregrensen eller rovdyr! Kraftforprisene: Når kraftfor er billigere enn grovfor er dette nøkkelen til utfordringen i norsk landbrukspolitikk. Har Lønning en mening om driftsvansketilskuddet?

Jan Olav Stangeland: Blir feil å "øke" kraftforprisene for å redusere grovforprisene?

Eldar Melbø: Byggeboom i landbruket, aldri investert mer. Utad ser dette ikkje så ganske gale ut, men faktum er at bøndene har en enorm gjeld.

Dag Jørun Lønning: Takk for gode tilbakemeldinger. Ny landsbrukspolitikk er nøkkelen. Me må tenke helt nytt. Hva er framsteg når du står på kanten av stupet? Vi må legge vekk holdningen "oss" og "andre". Deltakende demokrati, folk føler en voldsom avstand til styret i demokratiet. Vi må bygge arenaer på tvers av samfunnslag og yrker. Vi må gjøre landbruk til en samfunnsinteresse. Miljøbevegelsen har en kjempejobb å gjøre for å verne mikrolivet i jorda. Landbruket en vesentlig del av løsningen på utfordringen med klimaforandring.

Solfrid Lerbrekk: SV er for rovdyr pga dyremangfold, det vil de andre stortingspartiene også (SP vil ha alle

de tre andre utenom ulv). Når det kommer en streif-ulv utenfor sonen må den avlives. Personlig for meg er småbrukerne viktigere enn ulven.

Årsmelding, regnskap og budsjett
Nils Melbøe gikk gjennom Årsmeldingen for 2016. Den ble godkjent. Ingvild Sønstabø, kasserer gikk igjennom regnskapet. Det ble godkjent. Forslag til budsjett. Det ble godkjent med forbehold om endring av honorar til Styreleder. Forslag fra salen: Leder skal ha samme honorar som sekretær. Forslaget er vedtatt av årsmøtet. Arbeidsplan. Godkjent.

Valg 2016
Valg ved Arnold Helland fra valgkomiteen: Lokallagene bør komme med forslag på kandidater, fylkesstyret sender ut forespørsel til lokallagsledere på epost. Fungerte bra at valgkomiteen ble innkalt til et styremøte før årsmøtet.

Lederen av småbrukarlaget fikk utdelt en nydelig kniv i gave av lagets medlemmer. *Foto: Vivian Huglen*

Styret
Leder: Nils Melbøe, Sandnes BS. Gjenvalg.
Nestleder: Torbjørn Norland, Strand og Forsand BS. Ikke på valg.
Styremedlem: Svein Magne Skadsem, Sandnes BS. Ikke på valg.
Styremedlem: Geir Aksdal Tysvær og Bokn BS. Ikke på valg.
Styremedlem: Ingvild Sønstabø Tysvær og Bokn BS. Valgt for 2 nye år.
Styremedlem: Kjell Helland, Strand og Forsand BS. Valgt for 2 nye år.
Styremedlem: Sofie Eckhoff Gjermestad, Eigersund BS. Valgt for 2 nye år.
Varamedlemmer:
1. Tormod Omdal, Bjerkreim BS. Valgt for 1 nytt år
2. Stig Helgesen, Tysvær og Bokn BS. Valgt for 1 nytt år
3. Lena Sofie Time Lundberg, Hjelmeland BS. Valgt for 1 nytt år
Revisorer: Solveig Horve Bergsholm og Egil Osaland, begge fra Sandnes BS. Gjenvalgt
Valgnemd: Lars Bog 1 år igjen Vivian Huglen valgt for 3 år. Arnold Helland 2 år igjen.

Uttalelser fra årsmøtet

Næringskomiteen ang. St.m 11

Innmarksbeite ein undervurdert ressurs

Innmarksbeite er ein vesentleg del av ressursgrunnlaget for dei fleste som driv matproduksjon i Rogaland. Forsøk viser at innmarksbeite i Rogaland kan vera like produktive som dyrka mark. Rogaland Bonde og Småbrukarlag krev difor at tilskot til innmarksbeite vert vidareført og styrka. Me foreslår å auke omrekningsfaktoren frå 0,6 til minst 1, fordi desse areala ikkje kan haustast maskinelt, men må haustast av beitedyr. Desse areala er svært arbeidskrevjande å halde ved like.

Me vil og støtte forslaget om å innføre eit driftsvansketilskot for å sikre matproduksjon i heile landet. Eit driftsvansketilskott vil bidra til ei meir framtidsretta og bærekraftig næring. Landbruk i heile landet er distriktspolitikk og miljøpolitikk i praksis.

Redaksjonskomiteen foreslår at denne vert sendt til næringskomiteen.

Forbod mot nydyrking av myr

Forslaget om forbod mot nydyrking av myr må forkastast . Forslaget er ulogisk og er ikkje faktabasert. Nydyrking av myr har gått kraftig tilbake dei siste åra, medan omdisponering av myr til andre formål enn landbruk, er aukande og ikkje vert omfatta av forbodet. Rett drift av dyrka mark kan vera med å binda co2. Landbruk er ein del av løysinga på klimautfordringane!

Konkurranse i mjølkesektoren

Alle mjølkeprodusentar som leverer til Tine betalar i snitt 1,08 kr pr. liter , levert mjølk, til konkurrentane Q meieriet og Synnøve Finden. Når dette vart innført var meininga at dette skulle vera ei midlertidig ordning for å stimulere til auka konkurranse i mjølkesektoren. Dette har no blitt ei permanent ordning. RBS meiner denne løysinga er uhaldbar. Dersom staten ønsker å stimulere til auka konkurranse i mjølkesektoren, må dei finansiere dette sjølv. Midlar til dette må løyvast utanfor avtalesystemet. Dersom ein vel å vidareføre ordninga, bør alle som foredlar mjølk til ost etc. (gards produsentar, småmeieri) også komme inn under ordninga.

Nils Melbøe,
leiar i Rogaland BS

Høvel, sagespon og bark til salgs

Leveres i 20-80 m³ lass
- nå også sponballer

sagespon A/S
Austad, 4580 Lyngdal
Tlf 38 34 71 29, mobil 911 74 250

Årsmøtetale 2017

Eg e ikkje skuffa lenger – eg e klar for kamp!

Tre år med de blå blå og før det ein slapp rødgrønn gjeng, har gjort oss meir kamplystne. Denne perioden har vært en sammenhengende nedtur for norske utkantområder og ikkje minst landbruket. Det er nå nødt til å komme en endring, som tar bygdene på alvor.

Vi blir tuta ørene fulle av kor vellykka alt er, enten det er kommunesammenslåinger, nedlegging av lokalsjukehus, politireform, rovdyrpolitikk, landbrukspolitikk osv. Det blir framstilt som suksesshistorier, og det verste av alt er at Bondelaget er med på den landbrukspolitiske ferden. Vi blir svekka av våre egne, dette gjør oss kort sagt forbanna.
Det må endring til - snart må vi betale for å få levert mjølk og kjøtt.

Politikerne er helt på villspor. Troen på globalisering er vår tids nye religion.
Vurderinger om utfordringer. Vi løser dem ikkje med mer FRP- politikk. Kom ned på jorda igjen! Stikk fingeren i jorda. Ka e det som er vitsen med det hele..?
Dere husker kanskje at eg i min tilsvarende «leders tale» i fjor, innledet med at politikken må bygges på kunnskap og ikkje på slagord og retorikk. Det gjekk ikkje i oppfyllelse, vi har bare sett mer av det samme.
Vi trenger en landbrukspolitikk der vi tar hele landet i bruk, utnytter de fantastiske ressursene vi har, og som viser vei for kommende generasjoner. Tenker da spesielt på beiteressursene.

En politikk som mer og mer baserer seg på importerte råvarer til erstatning for norske ressurser må ta slutt. Politikken har tatt utgangspunkt i hva vi kan effektivisere i form av bygninger og teknologi. Mjølkeroboten har blitt fasiten for all bruksutbygning. Vi som fortsatt har de gamle og miljøvennlige driftsformene er blitt taperne. Dette går ikkje lenger. Vi kan ikkje transportere oss inn i framtiden lenger!

Eg såg fram til å høre Dale på årets landsmøte. Men – han må få navnet «veltalende tåkefyrste.» Han tåkelegger bevisst hva de «blå blå» egentlig vil, og pakker det inn i urimelige sammenhenger. 900 mill. i reduksjon i overføringene er den egentlige fasit i de årene de har styrt landbrukspolitikken. Han framstiller landbruket som en suksess og viser til økte inntekter. Ja- det gjelder de største produsentene, og det han i realiteten gjør er å ta fra de små og mellomstore bruk og gir til de største. Skulle overføringene hatt

same kroneverdi i 2016 som i 2014, måtte økningen i tilskuddene vært 900 mill. kroner.
Utsettelse av lausdriftskravet er bra. Dette har vært et viktig punkt for NBS. Alle husker Svein Arild Aae sin beskrivelse av dette som teppebombing av norske bygder. Støtter fullt ut kravet fra NBS om at kravet til ombygning, først skal gjelde ved nybygging. Dette ble fremmet i NBS sitt krav i 2016, men fjerna i felleskravet fra Jordbrukets felleskrav. Gjett hvem så stod bak dette?
Men rett skal være rett… Fylkesårsmøtet i Rogaland Frp fremmet dette kravet om utsettelse av lausdriftskravet i 2016.

Globaliseringen, slik vi kjenner den i dag, tror eg er kommet til veis ende. Politisk utvikling i både Europa (Polen, Ungarn, Russland og GB) og USA tyder på dette. Både Donald Trump, Bernie Sanders og Hillary Clinton argumenterte alle egentlig med en ny orientering i politikken.
Flyktningkriser med over to 2 mill. mennesker som vil inn i Europa fører til skjelvinger i hele samfunnet. Det samme med USA med millioner som ønsker en annen framtid.
I Afrika er det over 40 % som ikkje ser framtid i sitt eget land, samtidig som vi har massearbeidsledighet i de fleste land.
Klimautfordringene med massetransport av varer over hele kloden er neppe framtidsrettet. I framtiden må vi derfor løse utfordringene i hovedsak innen nasjonalstatens egne grenser. Dette vil gi økt rom i landbruket, og til å utforme en ny landbrukspolitikk.

Kjøreskader fra "regnåret" 2017. Det verste regnåret i manns minne.

Så litt om hjemlige forhold. Gårdbrukernes inntekt og formue, 2015. Veksten i jordbruksinntektene bremser kraftig opp og økte kun med 2800 kr per årsverk fra 2015 til 2016. Dette viser ferske tall fra NIBIO. Veksten i jordbruksinntektene bremser kraftig opp og økte kun med 2800 kr per årsverk fra 2015 til 2016. Dette viser ferske tall fra NIBIO.

Jordbruksbedriftene varierer mye i størrelse og produksjon, her inngår alt fra hobbypreget produksjon til bedrifter med millionomsetning. Dette er en viktig årsak til variasjon i næringsinntekter og gjeld. Gårdbrukernes gjennomsnittlige bruttoinntekt på 642 000 kroner i 2015 fordelte seg med 316 000 kroner fra lønn og pensjoner, 265 000 kroner fra næringsinntekter totalt og 61 000 kroner fra kapitalinntekter og lignende. Næringsinntekt fra jordbruk for alle 39 600 personlige gårdbrukere utgjorde i gjennomsnitt 192 000 kroner i 2015. Det var en økning på 18 000 kroner fra 2014. Om lag 30 prosent av brukerne var uten positiv jordbruksinntekt, mens 12 prosent hadde jordbruksinntekt som utgjorde mer enn 90 prosent av bruttoinntekten. For de 27 800 gårdbrukerne som hadde positiv jordbruksinntekt, var jordbruksinntekten 273 000 kroner per bruker. Gode vekstforhold for store deler av landet var en av grunnene til økningen i jordbruksinntektene fra 2014 til 2015.

Gjelden opp 5 prosent

I 2015 hadde gårdbrukerne en samlet gjeld på 78,7 milliarder kroner. Dette utgjorde 2,0 millioner kroner per gårdbruker, en økning på 5 prosent per bruker fra året før. Tallene omfatter både privat gjeld og næringsgjeld. I alt 19 prosent av gårdbrukerne hadde mindre enn 100 000 kroner i gjeld, mens 14 prosent hadde 4 millioner kroner eller mer i gjeld. Renteutgiftene for 2015 utgjorde nær 2,7 milliarder kroner. Per bruker utgjorde dette

68 000 kroner, 5 000 kroner mindre enn året før. Tar en med tall for ektefelle/samboer, øker gjeld og renteutgifter til henholdsvis 89,9 og 3,2 milliarder kroner.

Gjelden per bruker varierte fra 1,2 millioner kroner på bruk med driftsformen sau og til 5 millioner kroner for brukerne med driftsformene blandet husdyrproduksjon og svin/fjørfe. Om lag 51 prosent av brukerne med svin/fjørfe hadde mer enn 4 millioner kroner i gjeld. Tilsvarende andel for brukere med driftsformen sau var under 5 prosent. Etter min menig er meldingen lite visjonær. Regjeringen virker svært så lite ambisiøs på jordbrukets vegne. Slikt sett er de viktigste kapitlene stort sett en virkemiddelgjennomgang, altså at regjeringen diskuterer forslag til endringer i gjeldende virkemiddelbruk. Regjeringen har riktignok beskrevet flere plasser at det viktigste målet med jordbrukspolitikken er å legge til rette for økt og kostnadseffektiv matproduksjon, men det er også alt. Regjeringen klarer etter vår oppfatning ikke å dokumentere at regjeringens politikk vil føre til at dette målet nås.

Det virker mer slik at regjeringens egentlige mål er å effektivisere og sentralisere jordbruket og legge til rette for at såkalt satsingsvillige bønder skal få fritt spillerom. Dette skal føre til reduserte bevilgninger til jordbruket fra statens side. Produksjonen blir som den blir innenfor dette handlingsrommet. Min bekymring er at produksjonen med en slik politikk heller vil gå ned enn opp, fordi betydelige arealer vil gå ut av drift som en følge av at mange vil gi opp jordbruksdrifta.

Staten er opptatt av klimaet og behovet for å redusere utslippet av klimagasser fra jordbruket. Men i svært mange sammenhenger brukes det mye plass på å omtale behovet for et «grønt skifte» i økonomien. Det er merkelig å registrere at jordbrukets plass i det grønne skiftet, som forvalter av fotosyntesen ved siden av skogbruk og fiske, omtrent ikke er berørt i meldingen i det hele tatt.

Det er Stortingets næringskomite som har ansvaret for å føre meldingen gjennom Stortinget. Komiteen avholdt høring på hele meldingen 19. januar. Norsk Bonde- og Småbrukarlag var sjølsagt med på denne høringen. Etter høringen skriver komiteen en innstilling til Stortingets behandling som kommer seinere i vinter. Stortingsbehandlingen av innstillingen vil bli gjort 28. mars. Det er først på dette tidspunktet at de endelige vedtakene rundt jordbrukspolitikken blir gjort. Derfor vil eventuelle innspill fra dette årsmøte kunne få stor betydning. Har valgt å ta opp noen sentrale punkter i Stortingsmeldingen 11.

Inntekt

Regjeringen vil:

- Opprettholde avtalesystemet og legge vekt på forutsigbarhet og reformer som kan gi økt lønnsomhet
- Videreføre inntektsmålet for jordbruket
- Måle inntektsutviklingen i forhandlingssammenheng på nivå før skatt, dvs. uten tillegg for beregnet verdi av jordbruksfradraget ved ligningen
- I større grad enn i dag avveie inntektsmålet mot andre målsettinger

Inntektsmålet er altfor diffust. Vårt krav må være at det knyttes opp til jamstilling målt i kroner og ikkje i prosenter, slik det er blitt framstilt de siste åra. Inntektsgapet må «tettes» og vi må ha samme kronemessige inntektsutvikling som andre grupper målt i kroner mot andre grupper. I jordbruksforhandlingene i 2016 var det en formulering om at det var viktigst at de som hadde størst inntekt fra landbruket, også skulle ha de største tilleggene. Dette er meget skummelt og vil føre til en enda større strukturendring og nedlegging i områder av landet med de dårligste vilkår for å drive landbruk. Inntektene i jordbruket må avspeile at vi ønsker landbruk i hele Norge. Vanlige familiebruk, kombinasjonsbruk og deltidsbruk må sikres en rimelig inntekt for utført arbeid. Overføringene i jordbruket må nyttes til å kompensere de som har

dårligst rammevilkår for drift. I denne sammenhengen er det viktig å ta inn NBS sitt krav om et driftsvansketillegg.

Beitetilskuddsordninger

Regjeringen vil:
• Utnytte beiteressursene med vekt på bruk av utmark
• Vurdere forenklede modeller for beitetilskudd og komme tilbake til dette i jordbruksoppgjøret

Husdyr på utmarksbeite tar opp om lag 320 millioner fe. NIBIO har kartlagt hele landet mht. beiteressurser og deres konklusjon er at potensialet er over 600 millioner fe. Norsk Bonde- og Småbrukarlag har ved hvert jordbruksoppgjør foreslått å styrke beitetilskuddene. I 2016 valgte NBS å prioritere utmarksbeitetilskuddet, mens det tradisjonelle beitetilskuddet ikke ble økt. For NBS vil det fortsatt være en viktig oppgave å styrke og øke beitetilskuddene.. Landsmøtet har ved flere anledninger pekt på at utmarksbeitetilskuddet må styrkes. Innmarksbeitetilskuddet er svært viktig for mange deler av landet og for enkeltbruk. Spesielt er det viktig i Rogaland. En styrking av innmarksbeitetilskuddet vil en oppnå ved å heve omregningsfaktoren fra 0,6 til 0,8.

Forenkling

Regjeringen vil bl.a.:
• Avvikle tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.
• Avvikle ordningen med tidligpensjon for nye tilskuddsmottakere og vri støtten til rekrutteringstiltak.
• At det regionale partnerskapet ikke lenger skal ha mulighet til å utforme regelverk og detaljerte føringer for bruken av de bedriftsrettede midlene.

Dette er et meget alvorlig angrep på jordbruket. Det vil bety store omprioriteringer, spesielt til husdyrtilskuddet. Særlig vil mindre bruk tape store summer på dette. Dessuten vil det bli overført fra grønn til gul boks, noe som vil ramme jordbruket mye. Dette fordi det er begrensninger for hvor mye vi kan ha i såkalt gul boks i følge internasjonale avtaler. At vi heller ikkje skal ha mulighet lenger til å prioritere investeringsvirkemidlene er fullstendig uakseptabelt.

Markedsordningene

Regjeringen vil:
• Gjennomføre en geografisk- og tidsavgrenset oppkjøpsordning av geitemelkkvoter
• Avvikle markedsbalanseringen for geitemelk
• Redusere antallet produksjonsregioner for kumelk til 10, med en innretting som sikrer fortsatt god geografisk fordeling og utviklingsmuligheter for produsentene
• Avvikle målprisen og innføre volummodell for markedsbalansering av svinekjøtt
• Avvikle markedsbalanseringen i eggsektoren
• Fortsatt finansiere sentrale virkemidler i eggsektoren gjennom omsetningsavgiften
• Gi Landbruksdirektoratet ansvaret for administrering av nødvendige tiltak i eggsektoren
• Avvikle markedsbalanseringen i kornsektoren
• Fortsatt finansiere sentrale virkemidler i kornsektoren gjennom omsetningsavgiften
• Gi Landbruksdirektoratet ansvaret for administrering av nødvendige tiltak i kornsektoren

Regjeringen går til angrep på markedsordningene for de fleste jordbruksprodukter. Markeder i balanse er avgjørende for tilfredsstillende prisuttak for jordbruksprodukter til primærprodusenten. I stortingsmeldingen begrunnes behov for endringer med at

nåværende system har virket i 85 år uten større endringer og at et gjennomregulert marked heller ikke kommer forbrukeren til gode. Dette er jo ikke riktig. Ordningene har stadig vært endret og modernisert og tilpasset andre endringer i samfunnet og den øvrige landbrukspolitikken

Mye av framstillingen om markedsordningene synes å være opptatt av konkurranseforhold for industrien og at det pga. ulike konkurranseforhold mellom industriaktørene er nødvendig med omfattende endringer i markedsordningene. Det kan godt være at det er forhold til knyttet til ulike konkurransevilkår mellom industriaktørene som det er behov for å endre. De endringene som foreslås vil imidlertid skape økt risiko for bonden, for primærprodusenten, og det kan ikke være meningen. Markedsordningene har ikke blitt til for å regulere konkurranseforhold mellom industriaktører, men for å sikre bonden avsetning for sine produkter til avtalt pris – så langt det er mulig. Markedsordningene må besto og Samvirke må være den sentrale aktøren i markedet.

Klima m.m.

Det skrives om behov for å arbeide for forpliktende reduksjon av klimagasser fra landbruket. Klimaforpliktelsene for norsk jordbruk må ses i sammenheng med arealbruken og bedre agronomiske driftsmåter, økt planteproduksjon og et endret syn på avdrått og intensitet i husdyrproduksjonene. Dette står i direkte motstrid til denne regjeringen sin jordbruksmelding. Åpne beitelandskap med aktiv beiting, økt produksjon av plantemasse, grøftetilskott som samsvarer med faktiske kostnader, bedre agronomi og aktiv kamp mot matsvinn vil være Stortingets og norsk jordbruks beste våpen mot skadelige utslipp av klimagasser til atmosfæren. Teknologien aleine vil ikke være i nærheten av å gi de samme resultater, men teknologiske hjelpemidler kan med økt fokus på forskning og utviklingstiltak være gode hjelpere på vegen til målet.
Rbs savner den store CO_2 binding som grasdyrking og beiting gir. Dette er en stor mangel i stortingsmeldingen, da svært mange forskningsarbeider viser at grasdyrking og beiting faktisk binder mer CO_2 enn dyra gir fra seg. Likeledes vil vi på det sterkeste ta avstand fra tanken om forbud av nydyrking av myr.
Å avvikle målet om 15 % økologisk produksjon tror vi heller ikkje er lurt.

Sluttord

Det sørgelige med Stortingsmelding 11 er at den bare fører til en diskusjon om hvordan vi kan holde på posisjonene i landbruket. Den legger ikkje opp til en nødvendig nytekning, som er helt avgjørende for at den norske landbruksmodellen skal ha en sikker framtid.
Et svært viktig tiltak vil være innføring av et driftsvansketillegg. Den urettferdige omfordelingen vi fikk i 2014, må reverseres. Majonesen må tilbake på tuben.
Tror det er lite sannsynlig at Regjeringen får gjennomslag for noe av punktene sine, etter de kommentarer vi har fått både fra støttepartiene V og Krf og opposisjonen. Imidlertid vil det være svært viktig hvilke merknader de politiske partiene kommer med. Det er jo snart nyvalg og mye kan endre seg da!

Nils S. Melbøe

autograf

100%
MILJØVENNLIG

Vårt pukkverk utvinner stein fra fast fjell.

Herfra produserer vi varianter av pukk, grus og industrisand som brukes direkte eller foredles til asfalt og betong - uten omveier eller tilsetting av skadelige stoffer.

VELDE
veldeas.no

PUKK OG GRUS | BETONG | ASFALT | GJENVINNING | FJELLBORING

Knarrhult

Svensk kvalitet i norske fjøs siden 1984

Knarrhult forhandler:
Martin Moi
Tel: 913 142 10
E-mail:
martin@knarrhult.no

Knarrhult forhandler:
Mikal Nordbø
Tel: 982 188 88
E-mail:
mikal@knarrhult.no

Knarrhult forhandler:
Sverre Gustav Birkeland
Tel: 957 923 21
E-mail:
sverre.gustav@knarrhult.no

DET BESTE TIL BØNDENE

TESS er i dag totalleverandør til landbruket med tilbud om et bredt utvalg kvalitetsprodukter, servicetjenester og samarbeidsavtaler som sikrer kostnadseffektive innkjøp. Rogaland Bonde- og Småbrukarlag har en avtale med TESS som er svært gunstig for dets medlemmer

Ta kontakt med ditt nærmeste TESS

Her finner du oss:

TESS

TESS Ølen
Bjoavegen 8B
5582 Ølensvåg
Tlf.: 53 00 41 00
olen@tess.no

TESS Kårstø
Falkeidvegen 274
5565 Tysværvåg
Tlf.: 52 77 45 70
karsto@tess.no

TESS Karmøy
Husøyveien 241
4262 Avaldsnes
Tlf.: 52 81 44 00
karmoy@tess.no

TESS Haugesund
Garpaskjærveien 1E,
5527 Haugesund
Tlf.: 52 70 45 00
haugesund@tess.no

TESS Jæren
Breimyra 4, Håland Vest
4344 BRYNE
Tlf.: 51 77 01 77
jaeren@tess.no

TESS Tau
Ryfylkeveien 1980
4120 Tau
Tlf.: 51 74 55 10 7
tau@tess.no

TESS Egersund
Varbergveien 1
4371 Egersund
Tlf.: 51 46 49 49
egersund@tess.no

TESS Dusavik
Finnestadgeilen 9
4029 Stavanger
Tlf.: 51 72 62 20
dusavik@tess.no

TESS Sandnes
Stavangervn. 14
4313 Sandnes
Tlf.: 51 60 76 60
sandnes@tess.no

TESS Stavanger
Plattformveien. 8
4056 Tananger
Tlf.: 51 69 45 00
stavanger@tess.no

FORMEL

Førstevalget i besetninger med høg ytelse

	Høg ytelse	Høg fettprosent	Høg proteinprosent
FORMEL Favør	+	+	+
FORMEL Elite	++	+++	+++
FORMEL Energi Basis	+++	+	+
FORMEL Energi Premium	++++	++	++

	Proteininnhold mellom 11 og 14 prosent	Proteininnhold mellom 14 og 17 prosent	Proteininnhold over 17 prosent
	Seint høsta grovfôr	**Middels høsta grovfôr**	**Tidlig høsta grovfôr**
Tallkode	70	80	90

FORMEL Energi Premium gir god dekning på energi og har høgere krav til stivelseskvalitet og bufferstoffer, det gjør at en kan gi større mengde kraftfôr med mindre fare for sur vom.

fkra.no - ordretelefon 994 30 640

Felleskjøpet Rogaland Agder

Kontakt en av våre konsulenter

Storfe

Ingrid Ropeid
Hele FKRA sitt område
916 09 800 ingrid.ropeid@fkra.no

Ola Stene
Agder
952 16 260 ola.stene@fkra.no

Sverre Vanvik
Nord-Rogaland og Hordaland
916 40 301 Sverre.Vanvik@fkra.no

Ole Erik Aulstad
Hele FKRA sitt område
911 11 608 oleerik.aulstad@fkra.no

Fjørfe

Maria Risdal
Hele FKRA sitt område
415 03 914 maria.risdal@fkra.no

Svein Kjetil Litlehamar
Hele FKRA sitt område
912 41 362 sveinkjetil.litlehamar@fkra.no

Sven Grødeland
Hele FKRA sitt område
974 01 035 sven.grodeland@fkra.no

Svin

Borghild Njærheim Barstad
Hele FKRA sitt område
413 12 160 borghild.barstad@fkra.no

Gert Vognstoft
Hele FKRA sitt område
970 53 779 gert.vognstoft@fkra.no

Marte Marie Taralrud
Hele FKRA sitt område
907 52 808 martemarie.taralrud@fkra.no

Sau, hest og storfe

Ådne Undheim
Hele FKRA sitt område
907 62 714 aadne.undheim@fkra.no

Alle dyreslag

Harald Støyl
Agder
975 60 020 harald.stoyl@fkra.no

fkra.no - ordretelefon 994 30 640

Felleskjøpet Rogaland Agder

Rogaland Fylkeskommune

Jordbrukstingingane 2018

I dagens Storting har dei partia som stod bak merknaden om kronemessig lik utvikling som andre grupper, fleirtal. Dei slo fast at «inntekstgapet» skal tettast og at landbruket skal ha same kronemessige inntektsauke som andre grupper, rekna i kroner. Dette var eit særs bra og historisk vedtak, som kan og bør gje klare positive føringar for framtida.
Dette er eit utgangspunkt som vi forventar at regjeringa følgjer opp i tilbodet til norske bønder i 2018. Dei partia som hadde eit meir ambisiøst inntektsmål enn det H, Frp og V hadde, har i dag fleirtal i Stortinget.
Vi forventar at regjeringa tek omsyn til fleirtalet sitt vedtak i 2017, slik at vi slepp det etterspelet som vi fekk etter fjorårets forhandlingar. Vi vil her peike på nokre få punkt som vi meiner Fylkeskommunen kan spele inn sentralt.

Beite

Rogaland er eit beitefylke i særklasse. Derfor var vi særs skuffa over den store reduksjonen som vi fekk for dyr på «innmarksbeite» i 2017. Vi har fleire døme på bruk som fekk inntekta kraftig redusert etter 2017 avtalen. Innmarksbeita i Rogaland er ikkje anna enn grasdekt jord, som oftast svært grunn, mellom knausar og stein. Forskjellen mellom Rogaland og andre område i landet, er at vi har gjødsla desse beita i årevis. At auken for dyr på utmarksbeita i andre delar av landet skal finansierast av Rogaland bonden er svært skuffande.
Derfor blir kravet vårt at denne reduksjonen som vi fekk i 2017 vert endra til det nivået det hadde tidlegare.

Spreieareal

Vi veit at problematikken rundt spreiearealet kan bli ei sak, anten i jordbruksforhandlingane eller seinare. Vi vil at endringane skal tuftast på fakta og god agronomi omkring desse spørsmåla. Det er avgjerande at «innmarksbeita fortsatt kan nyttast som spreieareal. Vidare vil vi ikkje godta at såkalla «fanespreing» blir forbode. Ved rett bruk av slikt utstyr er nitrogentapa låge. Lagerkapasitet på 8 mnd. er nok, men kan justerast for yting, altså kor mykje møkk dyra verkeleg produserer. Å krevje 10 – 12 mnd. lagerkapasitet, vil vere ein enorm kostnad for svært mange bruk. Vi veit at frå 1. aug. til 1. april året etter er det 8 mnd. Og dette bør vere tilstrekkeleg spesielt i Rogaland. Når det gjeld arealkravet, ser vi at 5 da pr. kueining, kanskje er nærare rett bruk av forfor enn 4 da som i dag. 6 da, som vi har sett foreslått, er eit for høgt krav.
Kravet vårt på spreieareal vert då:
Innmarksbeite må godkjennast
Fanespreiing må vere ok
Lagerkap. 8 mnd.
Maks. 5 da pr. kueining (20% skjerping av dagens krav).

Grovfôr sone 3

Grovforsone 3 har fått status som ein «kornsone». Det har resultert i kutt i arealtilskottet for gras og ein auke i tilskotet for korn. Det er 3 kommunar i Rogaland dette har fått stor betyding for: Bjerkreim, Gjesdal og Strand. Dette er samstundes dei 3 einaste kommunane i sone 3 som ligg i ein maritim klimasone og ikkje i ein kontinental klimasone som alle andre kornsoner i landet ligg. Dette er ikkje en fagleg begrunna prioritering , men ein politisk tilpassing. Det er svært enkelt å definere områder som egner seg for korndyrking. Desse tre kommunane gjer det ikkje. Dette bør det kome eit tydeleg svar frå Rogaland om!

Inntektsutjamning

Det er et uttalt mål å ha ein variert bruksstruktur. Lausdriftskravet i mjølkeproduksjonen er utsatt til 2034. Det er eit stort gap mellom inntektene på dei minste og største mjølkebruka. Forskjellen i vederlaget er i dag ca. kr 150.000 pr. årsverk. Dette er synliggjort i referansebruka 12 og 14. Her må det komme ein klar plan på korleis utfordringa

med lausdriftskravet løyast på dei minste bruka. Og ikkje minst korleis inntektsutjamninga skal løysast.
Vårt forslag i første omgang er:
Ein kraftig auke i driftstillegget i mjølkeproduksjonen.

Areal i fokus
Vi har i dag praktisk talt overproduksjon i alle produksjonar med nokon få unntak. Vi vil at tilskota vridast meir i retning av areal og jord. Vi bør ikkje ha tillegg på volumproduksjon i landbruket. Kraftforet spelar ei viktig rolle her. Vi kan ikkje lenger ha ei prisnedskriving på 500 millionar kroner på kraftfôr. Vårt krav er derfor:
Starte ei planmessig nedtrapping av prisnedskrivinga på kraftfôr med kompensasjon på pris på produkta

Nils S. Melbøe 4. januar 2018

Bondejubel etter at regjeringen fikk nei på flere landbruksforslag

Støttepartiene Venstre og KrF stoppet flere av de mest radikale forslagene til regjeringen.
– Vi er svært glade, sier lederen for Rogaland Bonde- og Småbrukarlag, Nils Melbøe.
– Vi er svært glade for at et flertall på Stortinget har avvist de aller fleste av regjeringens mange forslag til ny politikk, sier han.
I dag ble det kjent at regjeringens støttepartier, Venstre og KrF, stoppet mange av de liberaliseringene regjeringen hadde lagt opp til, blant annet å vil redusere tallet på produksjonsregioner for kumelk fra 19 til 10.
Nå legges det opp til 14. Regjeringen foreslo også å avvikle flere velferdsordninger, som avløsertilskudd ved ferie og fritid samt tidligpensjon. Det er det heller ikke flertall for.
– På alle viktige punkter har et flertall på Stortinget avvist regjeringens nye mål og virkemidler, regjeringens forslag til ny jordbrukspolitikk er avvist. Støttepartiene Venstre og KrF stoppet flere av de mest radikale forslagene til regjeringen.
– Vi er svært glade, sier lederen for Rogaland Bonde- og Småbrukarlag, Nils Melbøe.

Leder for Rogaland Bonde- og Småbrukarlag, Nils Melbøe

Brudd i jordbruksforhandlingene – Stortinget overtar ansvaret!

Rogaland Bonde og Småbrukarlag beklager at det ikke var mulig å komme til enighet med staten om en jordbruksavtale.

Stortinget har for få uker siden vedtatt en Stortingsmelding som legger føringer for utviklingen i jordbruket. Et av hovedpunktene i Stortingsmeldingen var at inntektsforskjellen mellom jordbruket og sammenlignbare grupper skulle utlignes.

Kravet fra jordbruket til årets forhandlinger var basert på føringene lagt i Stortingsmeldingen. For å oppnå inntektsutjevning mellom jordbruket og andre grupper må en legge til grunn kronetillegg. Å sammenligne prosentvis lønnsutvikling blir feil dersom målet er inntektsutjevning. De fleste forstår at 5 % økning i inntekten til Rimi Hagen utgjør mye mer i kroner enn 5 % økning i lønna til en bussjåfør.

Nå blir det Stortinget som får ansvaret for å utforme og vedta årets jordbruksavtale. Rogaland Bonde og Småbrukarlag har tillit til at Stortinget gjør de endringene som skal til for at jordbruksavtalen 2017 blir utformet i tråd med vedtatt Stortingsmelding.

Nils Melbøe

Positive tonar frå dei partia som no har fleirtal: Vert det følgt opp?

Ap, KrF, Sp og SV enige om jordbruksoppgjøret

De fire partiene er enige om et felles opplegg for årets jordbruksoppgjør. Enigheten innebærer en økonomisk ramme på 790 millioner kroner. Partiene følger dermed opp jordbruksmeldingen med å sikre bøndene en lik kronemessig inntektsutvikling som andre grupper, i motsetning til regjeringen og Venstre sitt opplegg som vil øke inntektsgapet.

De fire partienes enighet har i tillegg en klar prioritering av distriktsjordbruket og de små og mellomstore brukene. Enigheten sikrer også forutsigbarhet for alle grupper av bønder.

Til sammenligning har regjeringens forslag en ramme på 410 millioner kroner og Venstre har foreslått en ramme på 625 millioner kroner. Bruken av budsjettmidler økes i denne enigheten fra regjeringens forslag på 177 millioner kroner til 485 millioner kroner.

De fire partiene beklager at Venstre valgte å bryte forhandlingene. Det har vært godt et forhandlingsklima og alle fire partier er fornøyd med det man har oppnådd.

For Arbeiderpartiet har det vært viktig å følge opp de løftene vi ga i jordbruksmeldingen særlig om å redusere inntektsgapet og skape flere jobber i hele landet. Det legger forslaget fra de fire partiene, sammen med en god markedstilpasning, et godt grunnlag for, sier Knut Storberget (Ap)

Kristelig Folkeparti har vært opptatt av å sikre kronemessig lik inntektsutvikling og å sikre næringen forutsigbarhet ved å reversere regjeringens forslag til kutt i beite og den kraftige økningen av kraftfôrprisen, sier Line Henriette Hjemdal (KrF)

Senterpartiet har vært opptatt av å gi oppgjøret en tydelig distriktsprofil og satsing på alle typer bruk i hele landet. Vi gjør nå grep som særlig vil løfte de små og mellomstore brukene. I tillegg er det en klar satsing på jordbruket på Vestlandet og Nord-Norge, sier Geir Pollestad (Sp)

For SV har klima, miljø, økologi og bedre kår for de mindre brukene vært avgjørende. Det legger vi opp til gjennom en satsing på miljøtiltak og økologisk produksjon, god distriktsprofil og en ekstra ordning for de minste sauebrukene, sier Torgeir Knag Fylkesnes (SV)

De fire partiene er blant annet enige om:
En kraftig styrking av de små og mellomstore brukene gjennom økte driftstilskudd. I tillegg ber vi om at det utredes og utformes en egen ordning for bruk som driver på de mest krevende arealene (driftsvansketilskudd).
En særlig satsing på melkebrukene på vestlandet.

Reversering av regjeringens kutt til beitetilskudd og styrker samtidig utmarksbeite.
En miljøsatsing gjennom ulike miljøprogram og økning i satsene for økologisk produksjon. Tilskuddet til drenering bør dobles fra dagens nivå på 1000 kroner til 2000 kroner per dekar.

Styrkning av velferdsordningene og satsingen på å sikre veterinærtilgangen i distriktene.
Styrkning kornøkonomien på en måte som ikke går ut over de kraftfôrkrevende produksjoner i så stor grad som regjeringens forslag.
Styrkning frakttilskuddene.

En satsing på kjøttproduksjon for å øke selvforsyningen av storfekjøtt og utnytte grasarealene i distriktene.

Driftige bønder skaper de beste råvarene. Det betaler vi godt for.

Prima Jæren er stolte over å levere det ypperste norske kjøttprodusenter kan produsere. Å alltid tilby kun det beste er en edel kunst, og vi klarer det med hjelp fra våre dyktige underleverandører. Vi legger mye tid og krefter i å samarbeide med kvalitetsbevisste gårdseiere, og Norges beste kjøttprodusenter finner man på vestlandet.

Dette er et frieri til kremen av lokale bønder: Saueholdere. Storfeprodusenter. Griserøktere. Stadig nye kunder oppdager våre fantastiske råvarer, og gleden rundt middagsbordet skal komme bonden til gode. Vi belønner kvalitet. Ikke bare med gode ord, men med klingende mynt. Prima Slakt as har vært best på totaløkonomi for bonden de siste ti årene, og slik vil det alltid være.

Bli med på laget! Kontakt oss i dag:

PRIMA JÆREN

Tilførselsleder Storfe.
Magnar Sandanger 481 14 525 • magnar@prima.as

Tilførselsleder Småfe.
Leif Håkon Korsbø 928 28 420 : leif@prima.as

Tilførselsleder Gris.
Bjørn Høyland 917 10 027: bjorn.hoyland@prima.as

Ring oss på **03100** så hjelper vi deg

Det skal ikke skje ulykker på min gård!

Skadeforebyggende tiltak er viktig! Fortsatt har vi svært mange branner i driftsbygninger i landbruket i Norge. 2014 ble dessverre også et brannår.

70 % av brannene skyldes feil på elektrisk anlegg eller feil ved bruken av elektrisk utstyr.

Sørg for at det elektriske anlegget på gården din er i orden. Sørg for å ha avtale om el- kontroll med termografering – da får du betydelig rabatt på forsikringene også.

Gjensidige

A13_0049/02 2015

Spesialfelt innan landbruk

Vi er spesialister innen landbruk og leverer alt fra vannpumper - røranlegg - drikkekar nipler - gjødselventiler - reparasjoner og nyinstallasjoner - drensrør og anleggsrør m.m.

Kontakt oss når du trenger hjelp!

OVES RØR & MEK.
INDUSTRI - LANDBRUK - ENEBOLIG
rørkjøp

Vi har fått nettbutikk!! www.ovesror.no

958 88 308

EIGESTADV. 22, 4376 HELLELAND

Stortinget avviser regjeringens forslag til ny jordbrukspolitikk! Glede i Rogaland Bonde og småbrukarlag!

Stortingets næringskomite har i dag lagt fram innstillingen til Stortingets behandling av St.Melding 11 (2016 – 2017). På alle viktige punkter har et flertall på Stortinget avvist regjeringens nye mål og virkemidler, regjeringens forslag til ny jordbrukspolitikk er avvist.

Vi er svært glade for at et flertall på Stortinget har avvist de aller fleste av regjeringens mange forslag til ny politikk, sier leder i Rogaland Bonde og Småbrukarlag..

Innføring av et driftsvansketillegg har vært en hovedsak for RBS og å beholde beitetilskudd til innmarksbeite (kulturbeite) som vi har svært mye av her i Rogaland, er vedtatt av et flertall.

Følgende forslag, som regjeringen har lidd nederlag på.

Det er ikke flertall for regjeringas hovedmålformål. Flertallet mener det skal være «økt norsk matproduksjon med grunnlag i norske ressurser».
Det er ikke flertall for videreføring av dagens «uklare» inntektsmål» sikre eller legge til rette for at jordbruket skal ha en inntektsutvikling og sosiale vilkår på linje med andre grupper i samfunnet». Det nye inntektsmålet er, « for å sikre rekruttering, og for å løfte inntektsmulighetene i næringa, mener flertallet at inntektsmålet skal være å redusere inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet".
Regjeringen får IKKE flertall for noen av sine forslag om avvikling av markedsbalanseringene for korn, geitemelk, egg, poteter og matpotet.
Regjeringen får IKKE flertall for å avvikle avløserordningen.
Regjeringen får IKKE flertall for å avvikle tidligpensjon.
Regjeringen får IKKE flertall for å redusere antall melkeregioner til 10. Der er flertall for 14 melkeregioner og partene i jordbruksoppgjøret skal fastsette detaljert regiongrenser.

Det er positivt at et flertall mener det bør vurderes å innføre et driftsvansketilskudd og at Ap, Sp og SV vil innføre et tak på hvor mange dyr per bruk per dyreslag som gir rett til støtte, sier Melbøe. Imidlertid er den store svakheten ved meldinga og innstillinga manglende konkretisering av offensive tiltak for et resursbasert jordbruk, tilpasset et endra klima.

Nils Melbøe

Spesialbutikkene for økologisk mat i Stavanger

Mat med mening®
Økologiske Dagligvarer AS

Ullandhaugveien 150
4021 STAVANGER
telf. 51 87 29 50
Åpent: man-ons, fre: 11.00-17.00
tors: 11.00-19.00 lør: 10.00-15.00

Langgata 2
4013 STAVANGER
telf. 51 87 29 51
Åpent: man-ons, fre: 10.00-17.00
tors: 10.00-19.00 lør: 10.00-15.00

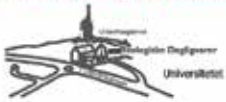

“Narvebygget”

“Narvebygget” er reist i tre og betong og blir lansert som et rimelig universal-bygg.

Tegning: Grindabygg

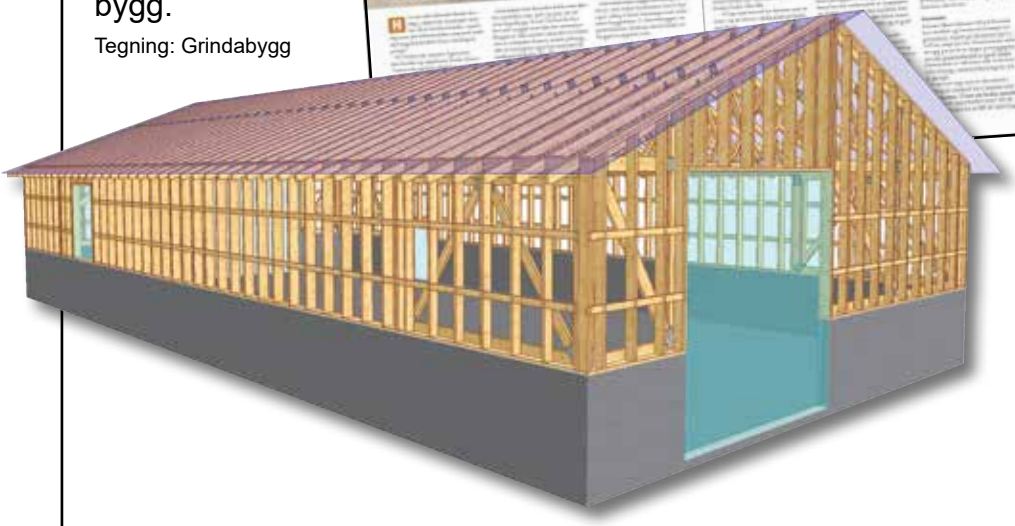

Kontakt oss for et godt tilbud:

Jatak
JÆREN TRETEKNIKK
RYGGRADEN I BYGGVERK™
Tlf. 970 44 095
www.jatak-jtt.no

Tore Hundseid Birkeland
GRINDABYGG
VIKEDAL

Tlf. 906 36 966
5583 Vikedal

Bondens Marked i Stavanger

Trond Norland og Nils Melbøe delte ut lapper med bringebærsyltetøy fra Kylles og poteter fra Tau.

Høstmarken 2017 i Egersund

Bilder utlånt av Dalane Tidende, Egersund. Fotograf: Merete Horpestad

MØRTELVERKET
FORSAND
www.forsand-sandkompani.no

Vi trenger
mer norsk
frukt og bær.

Er **du** vår
nye
leverandør?

Ring Elin 94872510

Safteriet

SAFTERIET AS
Stavanger
www.safteriet.no

Handeland Antirust
4463 Ualand
Tlf. 51 40 08 00

Siden 1986

– Bilunderstellsbehandling
– Sandblåsing / Lakkering
– Lakkrens / polering
– Reparasjon av rustskader
– Vi har leiebil

www.handeland-antirust.no

TINE ®

Kvifor skal eg vere eigar av TINE-samvirket?

- Eit samvirke som arbeider for høgast mogleg mjølkepris.
- Trygg og føreseieleg avsetnad av mjølka.
- Tilgang til verdifull kompetanse i alle deler av mjølkeproduksjonen.
- Ein gunstig startpakke som ny brukar.
- Eit godt fagleg og sosialt miljø i produsentlaget.
- Eit samvirke som sikrar deg konkurransekraft og påverknad vidare i verdikjeda.

Saman skapar vi ekte matopplevingar folk vil ha!

Aksjon 2017

Regn ut hva Statens tilbud betyr for ditt bruk, og send det til en eller flere politikere!

Vi ønsker at du sender summen av utslaget sammen med et bilde av gården, landskapet, eller de som bor på gården. Skriv gjerne også hvilke produksjoner det er på gården.

Hold inntektsløftet til landbruket! Et samlet Storting vedtok 25.4.2017 et nytt inntektsmål for jordbruket med at inntektsgapet til andre grupper skal tettes! Statens tilbud på 410 mill. kroner gir ca 8.000 kr pr årsverk i landbruket. Dette bryter DIREKTE med Stortingets inntektsmål. Forventet inntektsvekst for andre grupper er 16.700 kroner. Årets tilbud til landbruket vil ØKE avstanden til andre grupper med 8700 kroner!
For å legge til rette for SAMME inntektsutvikling (målt i kroner pr årsverk) som andre grupper må rammen være på 790 mill kroner. Det som kommer på toppen av det vil være med å redusere gapet til andre grupper. Landbrukets krav er 1450 millioner.

Rogaland Bonde og Småbrukarlag

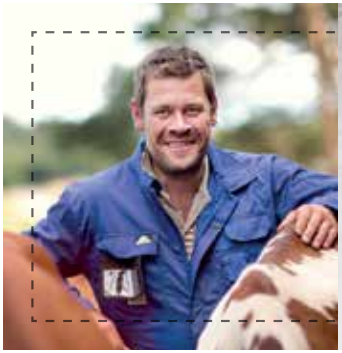

Med vår brede kompetanse og nærhet til deg som kunde kan vi sammen løse de fleste utfordringer.

Finn ditt nærmeste lokalkontor på **www.tveit.no**

Regnskap og rådgivning
for næringsliv og landbruk

TVEIT

wee.no

NETTBUTIKK

KVALITETSPRØYTER
TIL GODE PRISER

Bom 6 meter til 27 meter, manuell eller hydraulisk.
Priser på forespørsel.

BERTHOUD VERMOREL 1800/2000 / ELEKTRISK RYGGSPRØYTE

FRA 1.600,-

ÅKERSPRØYTER

FRA 34.500,-

Oppgraderer eldre sprøyter med alt fra ny bom, styring, trommel, skum-utstyr, GPS eller bare nye dyser.

Heilgalvanisert ramme og bom, Integrert skylletank og reinfvannstank. Tank 400/600/800/1000/1200ltr. Manuell bom 6/8/10/12 m.

10/12/15 M.

Vi leverer alt fra rygg/ATV/åker/trailer og selvgående sprøyter. Produserer spesialutstyr tilpasset morell/jordbær/bringebær/juletre sprøyting.

Vi har også deler til HARDI åkersprøyter på lager.

SPRØYTE GÅRDEN

Enkel 3-punkt spyler, manuell, 100mtr slange, trykkstyring
Pris: 20bar - 34.000,- 50bar - 54.000,-

Forhandler av: AAMS Salvani - testutstyr til Åkersprøyter.

NORDSJØVEGEN 613 - 4352 Kleppe Tlf: 51 42 06 10 Faks: 51 42 06 11

ALLE PRISER ER EKS MVA.

www.sproyte.no

E.VARHAUG
transporterer det meste:

- TRAKTOR
- GRAVEMASKIN
- TRUCK
- PERSONLIFT M.M.

E. VARHAUG

Elling Varhaug
Jærveien 34, 4365 Nærbø
Tlf 982 24 530

Langsiktighet, sikkerhet og best økonomi

Enten du er storfeprodusent med 2 års produksjonssyklus eller kyllingprodusent med 30 dagers oppforingstid, så ligger det et langsiktig perspektiv bak investeringene dine.

Da er det trygt å ha en samarbeidspartner med den samme langsiktigheten som selve grunnlaget for sin virksomhet. En samarbeidspartner som også garanterer for avsetningen din, uansett hvor du bor eller hvor stor produksjon du har. Men kanskje aller viktigst: En samarbeidspartner med et overordnet mål om å bidra til best økonomi for bonde - både på kort og lang sikt.

Nortura

BLS BRYNE LANDBRUKSSERVICE A/S

Lykke til med lammesesongen 2018!

BLS - din leverandør av rekvisita!

LAMMEGODT

Sprayfo Lammegodt
Produsert på melkeråvarer
fra TINE

Bryne Landbruksservice AS

Hålandsveien 31, 4344 Bryne
Åpningstider
Hverdager 07.30-16.00
Lørdag 09.00 - 13.00
51 77 07 00
post@bls-as.no www.bls-as.no
geir@bls-as.no Følg oss på facebook

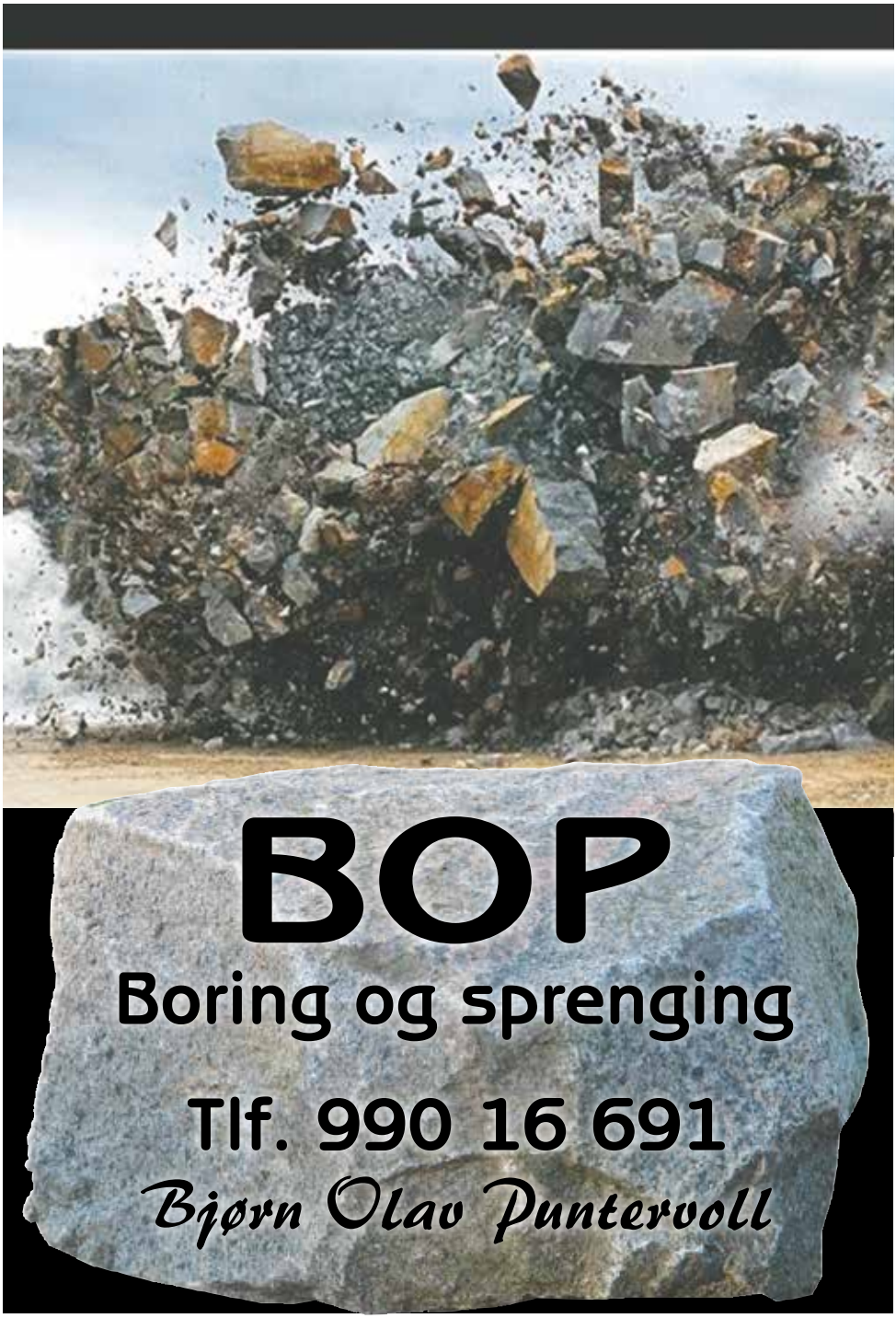
BOP
Boring og sprenging
Tlf. 990 16 691
Bjørn Olav Puntervoll

Klima til bry

I 2018 vil Morten Oseland og montere tvillingar på forhjula.

Klimaendringar skapar store utfordringar for landbruket. Etter den uvanlege vekstsesongen i 2017 meiner Morten Oseland i Sandnes Bonde- og Småbrukarlag det er naturleg å gjera seg nokre refleksjonar over situasjonen.

– Det starta med ein fuktig vår. Traktorar og maskiner kom ikkje «utpå», jorda var for våt for gjødsling og jordarbeid. Førsteslåtten vart for dei fleste byrja ei god stund etter riktig slåttetidspunkt. Eit par dagar med noko sol, og ei vêrmelding som gav eit visst håp for dei neste dagane, sette dei utolmodege bøndene i gang.

Aldri har me sett så mykje køyrespor og øydelagde jorder. Nedslått gras kunne verte liggjande i regnvêr i dagevis. Store kuflokkar kunne forvandla grøne beiteareal til svarte gjørmeområde.

Finvêret som alle håpte på, kom aldri. – Andreslåtten baud på same utfordringane som den første. Nokre bønder tok til og med i bruk den gode gamle fôrhaustaren for å berga grasavlinga. Riktig nok har denne maskina avgrensa kapasitet, men den kan drivast med lett traktor. Utstyrt med tvillinghjul vert jorda skåna meir, fortel Morten Oseland.

– Om regnet kjem, kan ein avslutta utan å bekymra seg for nedslått gras som måtte verta liggjande. Kanskje me rekk å få ein renessanse av fôrhaustaren, spør Oseland.

Klimaendringane har lenge vore både tydelege og mykje omtala i media. Dette til trass meiner Morten Oseland at det framleis vert jobba ivrig for å halde fram med strukturrasjonalisering i landbruket. Det vert framleis prata om at du må driva stort for å ha ei framtid i landbruket; ta i bruk ny teknologi, byggja nytt og så vidare.

Me ser stadig oppføring av nye driftsbygg for kyr med storleikar som ikkje samsvarar med dei beitehøva som høyrer til. Er synet av beitande mjølkekyr snart historie i det norske kulturlandskapet? Traktorar og maskinar har óg vorte så store og tunge at matjorda «vrir seg i smerte» når dei rullar over.

– Matjorda er sjølve grunnlaget for all matproduksjon landbruket står for. Då må òg den livgjevande matjorda med toleevna si bestemme utviklinga i landbruksnæringa. Bonde- og Småbrukarlaget treng ikkje meir nedbør enn i år for å forstå alvoret av klimaendringane og utfordringane i den framtidige norske matproduksjonen. Det er lenge sidan dei stakk fingeren i jorda!

Rogaland Bonde- og Småbrukarlag hadde hilsningsord og blomster til Dag Jørund Lønning etter lanseringsseminaret av Jordboka på Bryne. Over 400 var samlet i Storstova. På hilsningskortet stod det : "Kampen mot tyngden har startet. "

FORSAND BETONG

OVER SJØ OG LAND

Forsand Betong holder til på Mælsosen, Helle i Forsand kommune. Betongfabrikken har direkte tilgang til dyptvannskai, og kan sende produkter sjøveien i hele landet. Vi er en gjeng hardbarka, kreative mannfolk som brenner for betongfaget. I dag produserer vi elementer til landbruk og industri, samt andre spesialprodukter etter bestilling. Har du et spennende prosjekt, vil vi være med på å gjennomføre det.

Mer informasjon: **www.forsandbetong.no**

JÆRPRODUKTER R TEGLE

TRANSPORTUTSTYR FOR DYR

NORSK PRODUSERT

Telefon 51 77 17 77 Internett www.tegle.no E-post post@tegle.no

MEDLEMS-FORDELER I NBS

Mer informasjon?
Tlf 24 14 89 50

smabrukarlaget.no

nei TIL EU www.neitileu.no

Rogaland Nei til EU – vi er på vakt

Beredskap mot nye EU-kamper var hovedgrunnen for å beholde organisasjonen etter nei-seieren i 1994. Situasjonen rundt EU-spørsmålet har svingt, men de siste 10 årene har vi hatt nei-flertall på alle meningsmålinger. Det er vi glade for, men vi vet det kan endre seg raskt. I 2015 ville Europabevegelsens leder til og med ha EU-medlemskap uten folkeavstemning:

«Eg meiner me kan melda Noreg inn i EU utan folkerøysting, for det einaste me får, er meir demokrati. Det treng me vel ikkje noka folkerøysting om?»

Jan Erik Grindheim i Syn og Segn nr 4 2015

Rogaland Nei til EU håper du vil være medlem i Nei til EU. Vi trenger deg – fordi vi fortsatt må være på vakt!

Husdyr ID - kvalitet fra øre til øre

Moen

Tlf 5140 1150
post@moenbjollefabrikk.no

Regnskap 2017

DRIFTSINNTEKTER	2017	Budsjett	2016
Salgsinntekter, avgiftsfrie	147 792	49 800	48 800
Kontingent	132 952	145 000	175 889
Inntekter årsmøte	17 166	60 000	76 761
Annen inntekt	8 000	85 200	47 748
Sum driftsinntekter	**305 910**	**340 000**	**349 198**
Varer for videresalg	0	5 000	0
Varekostnad	0	5 000	0
DRIFTSKOSTNADER			
Lønn	52 000	48 000	44 384
Refusjon	0	0	-10 175
Påløpt, ikke utbetalt feriepenger	0	6 000	5 280
Avstemming skatt og aga	-13 899	0	0
Arbeidsgiveravgift	564	7 000	6 669
Honorar	0	10 000	4 000
Lønnskostnader	**38 665**	**71 000**	**50 158**
Leie lokaler	21 996	12 000	21 996
Utstilling	0	3 000	10 009
Honorar regnskap	13 500	0	0
Kontorrekvisita	1 618	8 000	445
Data/EDB- kostnad	2 142	0	0
Trykksak	22 225	30 000	21 712
Aviser, tidsskrifter, bøker o.l.	798	0	0
Årsmøte/styremøte	63 758	62 000	38 855
Telefon	4 989	3 000	2 000
Porto	7 620	15 000	14 319
Reisekostnad, ikke oppgavepliktig	45 007	40 200	5 458
Reklamemateriell	6 553	10 000	6 566
Kontingenter andre faglag	1 070	0	0
Gaver	2 410	0	0
Bank- og kortgebyrer	0	2 000	1 238
Annen kostnad	3 605	60 000	2 882
Andre driftskostnader	73 600		
Datautstyr	0	20 000	0
Andre innkjøps-, tilvirkn. kostn. etc	197 291	338 800	125 480
Sum driftskostnader	**235 955**	**1 200**	**175 638**
Driftsresultat	69 954	0	173 560
Annen renteinntekt	1 362	1 200	1 270
Finansinntekter	1 362	1 200	1 270
Avdelingsresultat	71 316	0	174 830

Balanse

	2017	2016
EIENDELER		
Kundefordringer	13 800	0
Markedsbaserte obligasjoner	200 000	0
1503.03.85206 DNB NOR	391 027	329 069
1503.58.73985 Plasseringskonto	3 837	202 856
Høgskulen Landbruk og Bygdenæringar	5 000	5 000
1503.08.44529 Skattetrekkskonto	723	7 438
Sum eiendeler	**614 387**	**544 363**
GJELD OG EGENKAPITAL		
Annen egenkapital	-599 877	-528 561
Forskuddstrekk.	-3 946	-1 340
Påløpt arbeidsgiveravgift	-564	-1 586
Avsetning regnskapshonorar	-10 000	0
Skuldige feriepenger	0	-12 212
Skuldig aga	0	-664
Sum kortsiktig gjeld	**-14 510**	**-15 802**
Sum gjeld og egenkapital	**-614 387**	**-544 363**
Diff. eiendeler/gjeld og EK	0	0

Budsjett 2018

SALGS- OG DRIFTSINNTEKT	BUDSJETT 2018
Kontingent	135 000
Inntekt årsmøte	40 000
Annonseinntekter	140 000
Annen inntekt	30 000
Salgsinntekter	**345 000**
VAREKOSTNADER	
Varer for videresalg	5 000
Varekostnad	**5 000**
LØNNSKOSTNADER	
Lønn	64 000
Refusjon	0
Avsatte feriepenger	6 000
Arbeidsgiveravgift	0
Avg. av avsatte f.penger	0
Honorar	10 000
Lønnskostnader	**80 000**
DRIFTSKOSTNADER	
Leie lokale	32 000
Utstillinger	3 000
Datautstyr	15 000
Kontorrekvivita	8 000
Trykksaker	25 000
Årsmøte, styremøter	62 000
Telefon	3 000
Porto	15 000
Driftskostnader	**163 000**
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	
Reisekostnader	50 000
Reklameartikler	10 000
Bankgebyr	3 000
Annen kostnad	35 200
Kostnader uten bilag	0
Andre driftskostnader	98 200
Renteinntekt	1 200
Resultat	**0**

Forslag til arbeidsplan 2018/2019

1. **Vektlegge utadretta landbrukspolitisk arbeid. Målsettinga er å jobbe med marketsføring av BS-lagets politikk.**
   Raskare oppdatering, publisering og oppfølging av heime- og Facebook-sida.
2. **Følgje opp kontakten med lokallaga.**
   Revitalisere «sovande lag».
   Fortsatt netto auke i medlemstalet.
   Styrke organisasjonen.
   Få alle medlemmer på SMS og e-postlister.
3. **Arrangere ein medlems-samling på fylkesnivå i august 2018.**
4. **Fylkesårsmøtet 9.- 10. mars 2019.**
5. **Studietur til Østerrike 2018.**
6. **Auke studieaktiviteten: Minst eit tiltak per lokallag i gjennomsnitt.**

DIN TOTALLEVERANDØR

Våre kunder gjør en viktig jobb, derfor strekker vi oss hver dag for å være deres beste støttespiller.

Målet vårt er at alle i A-K er med å skape så gode opplevelser at kunden anbefaler oss.

A-K maskiner avd. Nærbø	tlf 51 79 85 00
A-K Ålgård Landbrukssenter	tlf 51 61 19 40
A-K Årdal Landbruk	tlf 51 75 26 40
A-K Møgedal mek. verksted, Sand	tlf 52 79 25 30

A-K maskiner

www.a-k.no

DNB

Å starte en bedrift gir helt fantastiske ringvirkninger.

Se hva din bedrift bidrar med i samfunnet **dnb.no/ringvirkninger**